

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра маркетингу та міжнародної логістики

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 075 Маркетинг
за освітньою програмою
Маркетинг і міжнародна логістика

на тему: **Формування ефективної закупівельної логістики ПП**
«Спеціальні технології. Інноваційна діяльність»

Виконавець:

здобувач групи 46 Ммл ФМЕ

Янковська Вікторія Олександрівна

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Смирнова Наталія Василівна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В умовах ринкової економіки успішне функціонування підприємства вимагає запровадження системи своєчасного виробництва і фокусування на якості продукції та ефективності виробництва. Саме логістичні підрозділи (центри логістики), що створюються на підприємствах, стають аналітичною та організаційно-управлінською структурою, яка вивчає, розраховує, оптимізує, планує і організовує потокові процеси на всіх рівнях як єдиний процес, зводячи збої і витрати до мінімуму. При цьому закупівельна логістика є одним із важливих складників розвитку маркетингової діяльності будь-якого підприємства, оскільки формує якість та ціну кінцевого продукту.

У функціональному розрізі логістика включає закупівельний, виробничий, збутовий та транспортно-складський напрямки, але вони мають бути чітко скоординовані в організації силами центру логістики. Закупівлі матеріально-технічних ресурсів, які є початковою ланкою логістичного ланцюга, зумовлюють функціонування виробничого процесу, ціну, якість, а отже, й конкурентоспроможність продукції, що, своєю чергою, визначає важливе місце закупівельної логістики у логістичній системі підприємства. Оскільки 60 % собівартості продукції складає вартість сировини та напівфабрикатів, то дослідження управління закупівельною логістикою на підприємстві є досить важливим питанням.

Необхідно відзначити, що вагомий внесок у дослідження закупівельної логістики внесли такі вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти як: І.І. Бажин, Л.В. Балабанова, В.В. Біліченко, О.Б. Білоцерківський, Н.М. Богацька, А.М. Гаджинський, І.С. Дзєбко, Є.В. Крикавський, Р.Р. Ларіна, Г.Г. Левкін, С.В. Маловичко, І.М. Мигас, О.В. Мороз, Г.А. Мохонько, В.Є. Ніколайчук, А.С. Панчук, Ю.В. Пономарьова, В.І. Сергєєв, В.М. Собчишин, В.П. Третьак, Л.В. Фролова та інші. Проте питання, пов'язані з практичним застосуванням теоретичних рекомендацій із закупівельної логістики в практичну діяльність вітчизняних підприємств залишаються досить актуальними.

Мета дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних положень, методичних підходів та прикладних рекомендацій щодо підвищення ефективності закупівельної логістики підприємства.

Відповідно до поставленої мети, в дослідженні ставилися та вирішувалися наступні завдання:

- узагальнити сутність, завдання і функції закупівельної логістики підприємства;
- висвітлити проблеми та фактори організації закупівельної логістики підприємств в Україні;
- розглянути основні показники оцінки ефективності управління закупівельною логістикою;
- дослідити економічні умови здійснення закупівельної логістики підприємства;

- здійснити аналіз логістичної діяльності підприємства на вітчизняному та міжнародному ринку;
- оцінити ефективність закупівельної логістики фірми;
- розробити заходи щодо покращення логістичного управління запасами підприємства;
- запропонувати напрями вдосконалення роботи з постачальниками та обґрунтувати ефективність запропонованих заходів;
- сформулювати шляхи вдосконалення інформаційного забезпечення управління закупівельною логістикою на підприємстві.

Об'єктом дослідження є процеси закупівельної логістики підприємства на базі ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність» (м. Одеса).

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та прикладні аспекти підвищення ефективності закупівельної логістики підприємства.

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною базою дослідження виступає загальнонауковий діалектичний метод пізнання процесів закупівельної логістики підприємства. В процесі написання кваліфікаційної роботи використовувалися такі методи дослідження, як: абстрактно-логічний (при узагальненнях поняття, завдань, і функцій закупівельної логістики); монографічний (при представленні підходів до показників оцінки ефективності закупівельної логістики підприємства); індексний (при характеристиці показників господарської та логістичної діяльності ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність»); трендового аналізу (при виявленні тенденцій зміни показників закупівельної логістики ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність»), експертних оцінок (при аналізі конкурентоспроможності ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність»); розрахунково-конструктивний (при оцінці ефективності проекту заміни постачальників підприємства).

Джерелами інформації служили наукова та навчально-методична література з маркетингу та міжнародної логістики, статистичні дані, галузева періодика, внутрішня звітність підприємства, Закони України, річна звітність ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність», результати власних спостережень та досліджень, матеріали мережі Інтернет, наукові публікації з проблематики дослідження.

Практичне значення дослідження полягає у розробці теоретико-методологічних положень і практичних рекомендацій, які сприятимуть підвищенню ефективності процесів закупівельної логістики підприємства. Положення і висновки роботи можуть бути використані для розвитку закупівельної логістики підприємств.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основний зміст роботи представлений на 93 сторінках комп'ютерного тексту. Кваліфікаційна робота містить 25 таблиць, 23

рисунки, 6 додатків. Бібліографічний список нараховує 66 літературних джерел, що викладені на 7 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретико-методичні основи формування ефективної закупівельної логістики на підприємстві» узагальнено сутність, завдання і функції закупівельної логістики підприємства; висвітлено проблеми та фактори організації закупівельної логістики підприємств в Україні; розглянуто основні показники оцінки ефективності управління закупівельною логістикою.

У другому розділі «Аналіз умов формування та ефективності закупівельної логістики ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність»» здійснено дослідження економічних умов функціонування закупівельної логістики підприємства; проведено аналіз логістичної діяльності підприємства на вітчизняному та міжнародному ринках; оцінено ефективність закупівельної логістики фірми.

У третьому розділі «Шляхи підвищення ефективності закупівельної логістики ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність»» розроблено заходи щодо покращення логістичного управління запасами підприємства; запропоновано напрями вдосконалення роботи з постачальниками та обґрунтовано ефективність запропонованих заходів; сформовано шляхи вдосконалення інформаційного забезпечення управління закупівельною логістикою на підприємстві.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основними з яких є наступні:

1. Під закупівельною логістикою слід розуміти діяльність підприємства, що здійснюється на оперативному рівні та спрямовану на оптимізацію матеріальних, інформаційних і фінансових потоків у процесі постачання, складування закуплених чи вироблених самостійно товарів та (або) їх підготовки до виробничого використання за оптимальних логістичних витрат. Основною метою закупівельної логістики є задоволення потреб виробництва в сировині, матеріалах, напівфабрикатах із максимальною ефективністю.

2. Закупівельна логістика виконує ряд покладених на неї функцій: пошук і купівля потрібної сировини, матеріалів тощо належної якості та кількості за оптимальними цінами; аналіз закупівельної ціни; дослідження витрат на транспортування; організація руху товарів з ринку закупівлі до

складу підприємства. Дотримання встановлених принципів закупівельної логістики дозволяє пришвидшити товарооборотність, зменшити витрати, покращити фінансовий стан підприємства в цілому. До основних методів закупівельної логістики слід віднести: оптові закупівлі або купівля єдиною партією; регулярні закупівлі партіями; щоденні (щомісячні) закупівлі за котирувальними відомостями; закупівлі при необхідності; купівля з невідкладною віддачею; комбінований метод.

3. Управління закупівельною логістикою – це процес стратегічного та оперативного управління матеріальними й пов'язаними з ними інформаційними та фінансовими потоками у ході постачання, складування матеріально-технічних ресурсів, їх підготовки до виробничого використання за оптимальних логістичних витрат. Основними етапами управління закупівельною логістикою є: визначення потреби в ресурсах; визначення потрібних характеристик товарів; аналіз і визначення джерел постачання; визначення ціни і умов закупівель; підготовка та розміщення замовлення на закупівлю; контроль за виконанням замовлення; отримання і перевірка товарів; обробка рахунку й оплата.

4. Оцінка організації системи закупівельної логістики здійснюється нами на базі приватного підприємства ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність». Дане підприємство розробляє, виготовляє та реалізує засоби дезінфекції для цукрової та спиртової промисловості. Обсяги продажів ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність» за останні 5 років мали тенденцію до щорічного зростання в середньому на 316 тис. грн. за рік. Проте рентабельність, хоч і мала тенденцію до зростання, була на низькому рівні.

5. Підприємство працює на B2B-ринку. Фірмою розроблений, виробляється та реалізується інноваційний продукт – дезінфікуючий засіб, без вмісту ПАР (поверхнево активних речовин), «НАБАК – національний антибактеріальний комплекс». «НАБАК» є водним розчином на основі бензоату натрію, призначеним для дезінфекції та знезараження напівпродуктів та обладнання. Даний продукт, виробляється згідно технічних умов і фасується в пластикові ємності 10 л. і 25 л. Продукт має міжнародний сертифікат якості.

6. Логістичну діяльність ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність» здійснює як на українському, так і на міжнародному ринках. Дані свідчать про позитивну динаміку експортної орієнтації логістичної діяльності фірми. При здійсненні продажів підприємство оплачує доставку вантажу по всій території України. На українському ринку ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність» було учасником 24 державних закупівель з 2015 року. Проте, перший контракт був підписаний лише у 2020 р. Це можна пояснити тим, що у розпал епідемії COVID-19 попит на дезінфікуючі засоби значно зріс і фірма вийшла на ринок державних закупівель. Підприємство на протязі 2020-2022 р.р. також експортувало свою продукцію до Казахстану, Латвії, Грузії, Молдови. Серед країн-імпортерів в структурі продажів найбільша частка – 73 % належала Казахстану. Найбільшим конкурентом

фірми на ринку є ТОВ «ІнтерДез», яке має власний логотип, сайт, широкий асортимент продукції та активно здійснює комунікаційні заходи. До сильних сторін ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність» відноситься високий рівень якості продукції, зважена цінова політика високі професійні навички персоналу при наданні логістичного сервісу.

7. Згідно структури управління, задачі і функції закупівельної логістики виконують комерційний директор (пряме адміністрування), менеджер із зовнішньоекономічної діяльності та менеджер із закупівель. Структура поставок основними постачальниками ресурсів зображена свідчить, що найбільшу частку від загального обсягу займає постачальник бензоату натрію естонського виробництва ПрАТ «Макрохім» (м. Київ) – 42 %. Постачання етикеток, пакувальних матеріалів здійснює ПП «Парта» (м. Одеса) – 35 %. На третьому місці за величиною поставок знаходяться імпорتنі поставки солей пеніциліну з КНР компанією Ningbo Mingyang Imp&Exp Co, Ltd із часткою 23 %. Солі пеніциліну є головною сировиною для виробництва матеріалу «Полісепт» у складі препарату «НАБАК».

8. Крім того, для удосконалення логістики запасів ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність» пропонуються в роботі пропонуються конкретні напрями та шляхи.

Напрямок 1. Удосконалення складського обліку і системи відстеження товару: чітко стандартизувати довідник номенклатури, права доступу внесення в нього змін надати лише одному відповідальному співробітнику; для менеджера із закупівель і комірника розробити інструкції з ведення обліку; визначити порядок оприбуткування і списання ТМЦ, розробити інструкції документообігу і встановити терміни виконання завдань; ввести в договори з постачальниками штрафні санкції за затримку надання супровідних документів постачальником або прихід ТМЦ без документів; ввести нормативи оборотності запасів

Напрямок 2. Зниження неліквідних залишків: розробити норми виробничих відходів, за їх перевищення встановити штрафні санкції для виробничого персоналу; створити технологічні карти ключовими видами матеріалів, що вимагають складної процедури нарізки та попередньої обробки; впровадити систему контролю якості ТМЦ при постачанні та відвантаженні товару від постачальника; стратегічні матеріали (великі, тривалі постачання) повинні проходити вхідний контроль якості не тільки на складі, але і до або під час відвантаження від постачальника; по кожній товарній групі визначити та закріпити у вигляді інструкції умови зберігання та вимоги до складських приміщень; на підставі вимог до зберігання кожної товарної категорії та планованого обсягу запасів, скласти схему розміщення ТМЦ на складах; щокварталу проводити аналіз неліквідів; запровадити тендерну рейтингову систему вибору постачальників. В роботі розраховано, що для економії витрат плановий розмір поставки бензоату натрію для ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність» має складати 520 кг.

Напрямок 3. Використання інноваційних методів та моделей управління запасами: відстежувати розмір капіталу, вкладеного в запаси, а також

витрати, пов'язані з дефіцитами: провести аудит та обрати ефективні методи саме для даного підприємства

Напрямок 4. Підвищення зацікавленості співробітників в ефективному управлінні запасами. Для цього підприємству рекомендується запровадити індивідуальну систему КРІ з урахуванням показника ефективності управління запасами кожному співробітнику, який бере участь в цьому процесі.

9. На нашу думку, ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність» доцільно обрати нового постачальника сировини, який постачатиме бензоат натрію високої якості на вигідних умовах. Наявний постачальник ПрАТ «Макрохім» забезпечував ресурс за досить високою вартістю і не завжди дотримувався бажаних умов поставки. Тому в роботі здійснена рейтингова оцінка трьох нових постачальників: ТОВ «Хімпостачання» (Україна), ТОВ «Eastman» (Естонія) та ТД «Wuhan YouJi Industries Co., Ltd» (Китай). Найвищий рейтинг постачання бензоату натрію отримало ТОВ «Eastman». За розрахунок всіх витрат та ефекту, отримано результат, що найбільш вигідною для ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність» є можливість співпрацювати з ТОВ «Eastman» (м. Таллінн, Естонія). Зважаючи на найвищу якість естонської продукції, запропоновані заходи будуть справляти позитивний ефект на діяльність підприємства в цілому.

АНОТАЦІЯ

Янковська Вікторія. «Формування ефективної закупівельної логістики ПП «Спеціальні технології. Інноваційна діяльність»». Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «075 Маркетинг» за освітньою програмою «Маркетинг і міжнародна логістика». Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків та списку використаних джерел.

У роботі розглядаються теоретичні, методичні та прикладні аспекти підвищення ефективності закупівельної логістики підприємства.

Узагальнено сутність, завдання і функції закупівельної логістики підприємства. Висвітлено проблеми та фактори організації закупівельної логістики підприємств в Україні. Розглянуто основні показники оцінки ефективності управління закупівельною логістикою.

Здійснено дослідження економічних умов функціонування закупівельної логістики підприємства. Проведено аналіз логістичної діяльності підприємства на вітчизняному та міжнародному ринках. Оцінено ефективність закупівельної логістики фірми.

Розроблено заходи щодо покращення логістичного управління запасами підприємства; Запропоновано напрями вдосконалення роботи з постачальниками та обґрунтовано ефективність запропонованих заходів. Сформовано шляхи вдосконалення інформаційного забезпечення управління закупівельною логістикою на підприємстві.

Ключові слова: закупівельна логістика, постачання, постачальники, матеріальні ресурси, запаси, ефективність.

ANNOTATION

Yankovska Victoria. «Formation of effective procurement logistics PE «Special technologies. Innovative activity»». Qualification work for a bachelor's degree in "075 Marketing" in the educational program. "Marketing and International Logistics". Odessa National Economic University. - Odesa, 2022..

The paper considers theoretical, methodological and applied aspects of improving the efficiency of procurement logistics of the enterprise.

The essence, tasks and functions of procurement logistics of the enterprise have generalized. Problems and factors of organization of procurement logistics of enterprises in Ukraine have highlighted. The main indicators for assessing the effectiveness of procurement logistics management have considered;

A study of the economic conditions for the functioning of procurement logistics of the enterprise has carried out. The analysis of logistics activity of the enterprise in the domestic and international markets has carried out. The efficiency of the company's procurement logistics has evaluated.

Measures to improve the logistics management of the company's stocks have developed. The directions of improvement of work with suppliers are offered and the efficiency of the offered measures have proved. Ways to improve the information support of procurement logistics management at the enterprise have formed.

Keywords: *procurement logistics, supplies, suppliers, material resources, stocks, efficiency.*